

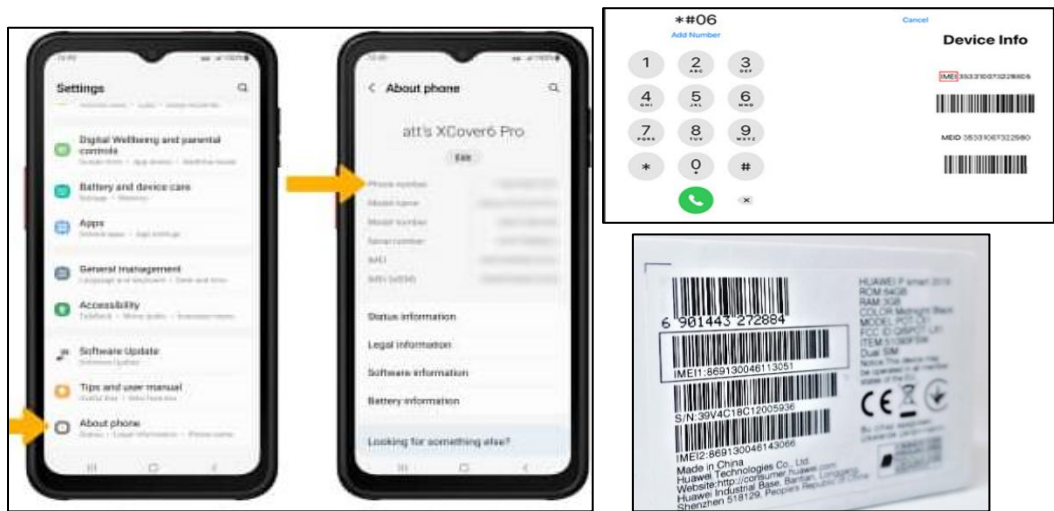
မိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်း၏ IMEI မှတ်ပုံတင်ခြင်းကိုနိုင်ငံအများတွင်ဆောင်ရွက်နေမှုများ

IMEI ဆိုတာဘာလဲ?

International Mobile Equipment Identity-IMEI ဆိုသည်မှာ မိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်း တစ်ခုစီအတွက် သီးခြားသတ်မှတ်ထားသော ယေဘုယျအားဖြင့် နံပါတ် ၁၅ လုံးပါ ကုတ်တစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ IMEI ကို မိုဘိုင်းအော်ပရေတာကွန်ရက်အတွင်းမိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်းအပါအဝင် မိုဘိုင်းဆက်သွယ်ရေးကွန်ရက်အထောက်အကူပြုပစ္စည်းများ အချင်းချင်းဆက်သွယ်ရာတွင် အသုံးပြုပါသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ မိုဘိုင်းအော်ပရေတာများ၏စနစ်တွင် မိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်းတစ်လုံးစီကို IMEI နှင့် SIM ကတ်တွဲလျက်သိရှိပြီး ဖြစ်ပါသည်။ IMEI ကို သိရှိရုံနှင့် မိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်းထဲမှ အချက်အလက်တွေများ ရယူသွားမည်ဆိုသည့် အထောက်အထားမရှိပါ။ မိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်းတစ်ခု၏ IMEI မှ ၎င်းဖုန်း၏ စံသတ်မှတ်ချက်ဖြစ်သည့် (ဖုန်းအမျိုးအစား/ ထုတ်လုပ်သည့် Brand / Model Code နံပါတ်) တွေကိုသာ သိရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် IMEI နံပါတ်များသတ်မှတ်ခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ စံချိန်စံညွှန်းနှင့် ကိုက်ညီသော မိုဘိုင်းဟန်းဆက်များနှင့်သက်ဆိုင်သည့် အချက်အလက်များကို မိုဘိုင်းဟန်းဆက် ကုမ္ပဏီ/ထုတ်လုပ်သူ (Maker)၊ အမှတ်တံဆိပ် (Brand)၊ မော်ဒယ် (Model)၊ ထုတ်လုပ်သည့်နိုင်ငံစသည့်အချက်များကို သိရှိနိုင်ရန် ခွဲခြားသတ်မှတ်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ IMEI နံပါတ်သည် မိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်းထုတ်လုပ်သည့် အချိန်ကတည်းကထည့်သွင်းထားသောအချက်အလက်များဖြစ်ပြီး၊ ဖုန်းပိုင်ရှင်၏ အမည်၊ လိပ်စာ၊ နိုင်ငံသားစိစစ်ရေးကတ်ပြားအမှတ် သို့မဟုတ် SIM ကတ်/ဖုန်းနံပါတ်အစရှိသောအသုံးပြုသူနှင့် သက်ဆိုင်သည့် အချက်အလက်များပါဝင်ခြင်းမရှိပါ။

IMEI ကိုဘယ်လိုသိနိုင်လဲ?

IMEI ဂဏန်း (၁၅)လုံး အနက် ပထမ (၈) လုံးသည် မိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်း၏ အမျိုးအစား နှင့် မော်ဒယ်ကို ဖော်ပြပါသည်။ (၉) လုံးမြောက် ဂဏန်း အပါအဝင် (၆) လုံးသည် မိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်း ထုတ်လုပ်သူမှတ်တံဆိပ်သော Serial နံပါတ်များဖြစ်ပြီး ကျန်ဂဏန်းများသည်နည်းပညာအရ စစ်ဆေးခြင်းလုပ်ငန်းအတွက်နံပါတ်များဖြစ်ပါသည်။ မိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်းတစ်လုံးအတွက် IMEI သီးခြားသတ်မှတ်ထားမှုကို *#06# နှိပ်၍ ဖုန်းခေါ်ဆိုခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ မိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်း Setting တွင် ကြည့်ရှု၍ လည်းကောင်း၊ စတင်ဝယ်ယူစဉ်က ဗူးခွဲပါ Barcode တွင် လည်းကောင်း သိရှိနိုင်ပါသည်။

IMEI မှတ်ပုံတင်ခြင်းကြောင့် သုံးစွဲသူတွေ အကျိုးရှိစေမှာလား?

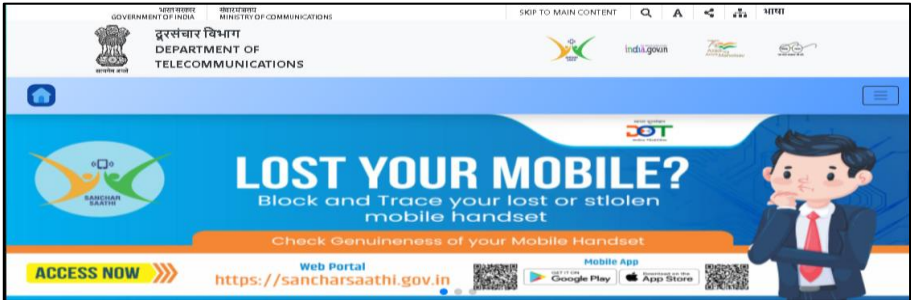
IMEI မှတ်ပုံတင်ခြင်းဆိုသည်မှာ အစိုးရဌာနတစ်ခုခုမှ မိဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်းတစ်ခုချင်းစီအတွက် IMEI မှတ်ပုံတင်ရန် ဆောင်ရွက်ထားခြင်းကိုဆိုလိုပြီး မိဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်း ခိုးယူခံရခြင်း ပျောက်ဆုံးခြင်း နှင့် သတ်မှတ်စံချိန်စံညွှန်းဖြင့် ကိုက်ညီခြင်းမရှိသော ဖုန်းအတုများကို မှတ်ပုံတင်ထားသည့် IMEI ကို စီမံခန့်ခွဲခြင်းဖြင့် မိဘိုင်းအော်ပရေတာကွန်ရက်အတွင်းသုံးစွဲခြင်းမှ တားဆီးနိုင်ပါသည်။ မှတ်ပုံတင်ခြင်း ဆောင်ရွက်ရာတွင် မိဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်းတင်သွင်းသူများသည် တင်သွင်းလာသော မိဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်း ကို IMEI မှတ်ပုံတင်စနစ်သို့တစ်ဦးချင်းဖြစ်စေ မိဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်းတင်သွင်းသူများမှဖြစ်စေ၊ အော်ပရေတာ မှဖြစ်စေ စာရင်းသွင်းမှတ်ပုံတင်ခြင်းကိုပြုလုပ်ကြပါသည်။ မှတ်ပုံတင်ပြုလုပ်ပြီး မိဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်းများ ကို အရောင်းဆိုင်များမှဝယ်ယူသုံးစွဲခြင်းဖြင့် စံချိန်စံညွှန်းမပြည့်မီသော မိဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်းအတုများကို သုံးစွဲခြင်းမှကာကွယ်နိုင်ခြင်း၊ တရားဝင်ဝယ်ယူထားကြောင်းအထောက်အထားပြ၍ မိဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်း ပျောက်ဆုံးမှုနှင့် ခိုးယူခံရပါက နိုင်ငံအတွင်း အခြားသူများမှ သုံးစွဲမှုမရှိစေရေးတို့ကို ဆောင်ရွက်နိုင် ပါသည်။ မိဘိုင်းငွေချေစနစ်ဆော့ဝဲများတွင် IMEI နှင့် တွဲဖက်ထားပါက အွန်လိုင်းငွေကြေး လိမ်လည်မှု တားဆီးခြင်းကို အထောက်အကူပြုစေနိုင်ပါသည်။ နိုင်ငံတကာတွင် အသုံးပြုသကဲ့သို့ အွန်လိုင်းငွေချေခြင်း Application များအတွက် IMEI များဖြင့် ထည့်သွင်းအသုံးပြုနိုင်ပါက ငွေကြေးလိမ်လည်မှုများကိုလည်း အထိုက်အလျောက် ကာကွယ်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံတကာတွင် မိဘိုင်းဖုန်း အသုံးပြုသူများနေဖြင့် မိဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်း ပျောက်ဆုံးမှုအား သက်ဆိုင်ရာဌာနများမှ ဝန်ဆောင်မှုပေးရာတွင်သော်လည်းကောင်း၊ စံချိန်စံညွှန်းမပြည့်မီသော တရားမဝင် ဝင်ရောက်လာသော မိဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်းအတုများကို သုံးစွဲခြင်းမှ ကာကွယ်ရန်လည်းကောင်း၊ ငွေကြေးလိမ်လည်မှုများ မဖြစ်ပေါ်စေရန်လည်းကောင်း အသုံးပြုနေသော မိဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်း၏ IMEI မှတ်ပုံတင်ခြင်းကို ဆောင်ရွက်ကြရပါသည်။

IMEI မှတ်ပုံတင်ခြင်းကိုနိုင်ငံတကာတွင် ဘယ်လိုလုပ်သလဲ?

နိုင်ငံအတွင်းသို့ မိဘိုင်းဟန်းဆက်များအား တရားမဝင်တင်သွင်းမှုကြောင့် နိုင်ငံတော်အတွက် ရသင့်ရထိုက်သော အခွန်ငွေများ လွတ်ကင်းနေမှု၊ နိုင်ငံအတွင်း တွင်ကျယ်စွာ အသုံးပြုလျက်ရှိသည့် မိဘိုင်းဟန်းဆက်များကို တရားဝင်မှတ်ပုံတင်ရန် လိုအပ်လျက်ရှိမှု ပျောက်ဆုံး မိဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်းများ မူရင်းပိုင်ရှင်မှ အသိပေးတိုင်ကြားနိုင်မှု၊ အွန်လိုင်းလိမ်လည်မှုအပေါ် သတင်းအချက်အလက်ရယူရန် လိုအပ်မှုစသည်တို့ကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရေး ဆက်သွယ်ရေး ကွန်ယက်အခြေပြု စိစစ်နိုင်သည့် စနစ်တစ်ခု တည်ထောင်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ နိုင်ငံအတွင်းတွင် ကျယ်စွာအသုံးပြုလျက်ရှိသော မိဘိုင်းဟန်းဆက် IMEI ကို မှတ်တမ်းတင်၍ ထိန်းချုပ်နိုင်သည့် စနစ်တစ်ခုကို ကမ္ဘာ့ နိုင်ငံအများစုနှင့် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများတွင် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်လျက်ရှိသည်ကို တွေ့မြင်နိုင်ပါသည်။ တရားဝင်တင်သွင်းထားသော မိဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်းကို စံချိန်စံညွှန်း၊ အကောက်ခွန်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့် IMEI နံပါတ်မှန်ကန်မှု ရှိ-မရှိ အများပြည်သူမှ အွန်လိုင်းစစ်ဆေးနိုင်ရန် အချို့နိုင်ငံများတွင် ဆောင်ရွက်ထားရှိပါသည်။ မိဘိုင်း

လက်ကိုင်ဖုန်းများ IMEI စစ်ဆေးသည့် အလားတူစနစ်များကို အမေရိကန်၊ အင်္ဂလန်၊ ရုရှား၊ ပြင်သစ်၊ တရုတ်နှင့် အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံတော်တော်များများတွင် အသုံးပြုကြပါသည်။ အာရှနိုင်ငံများအနက် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်၊ ပါကစ္စတန်နှင့် အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံတို့သည် IMEI မှတ်ပုံတင်ရန် တင်းကျပ်စွာပြဋ္ဌာန်းထားပြီး အရေးယူမှုများကို တင်းကျပ်စွာဆောင်ရွက်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ဖိလစ်ပိုင်၊ ဗီယက်နမ်နှင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံတို့တွင် မိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်းများ ကွန်ရက်အတွင်းသုံးစွဲနိုင်မှုကို ကြီးကြပ်ခြင်းဖြင့် တရားမဝင် တင်သွင်းမှုကိုကြီးကြပ်ပြီး မိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်းပျောက်ဆုံးခြင်းနှင့် ခိုးယူခံရခြင်းတို့အတွက် ပြည်သူ့ ဝန်ဆောင်မှုအဖြစ် ဆောင်ရွက်ပါသည်။ မိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်း တရားဝင်တင်သွင်းမှု လုပ်ငန်းစဉ်ကို မိုဘိုင်းဖုန်းတင်သွင်းသူများအတွက် ရိုးရှင်းလွယ်ကူလျင်မြန်စွာ ဆောင်ရွက်၍ သုံးစွဲသူမှ သီးခြားမှတ်ပုံတင် ရန်မလိုသောနိုင်ငံများမှာ မလေးရှားနှင့်ထိုင်းနိုင်ငံတို့ ဖြစ်ပါသည်။ စင်္ကာပူ၊ တောင်ကိုရီးယားနှင့် ဂျပန်နိုင်ငံတို့တွင် အော်ပရေတာများအချင်းချင်း IMEI စောင့်ကြည့် စီမံခန့်ခွဲခြင်းကိုဆောင်ရွက်ပြီး အများပြည်သူမှ IMEI ကိုသီးခြားမှတ်ပုံတင်ရန် မလိုအပ်ပါ။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ တရုတ်ပြည်သူ့ သမ္မတနိုင်ငံ၊ ထိုင်းနိုင်ငံ၊ မလေးရှားနိုင်ငံ၊ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နှင့် အင်ဒိုနီးရှား နိုင်ငံတို့တွင် IMEI မှတ်ပုံတင်ခြင်း၊ မိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်းတင်သွင်းမှုကြီးကြပ်ခြင်း၊ ပိတ်သိမ်းခြင်းနှင့်ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းတို့ ဆောင်ရွက်မှုများ ကို အကျဉ်းချုပ် ဖော်ပြအပ်ပါသည်-

အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် IMEI မှတ်ပုံတင်ခြင်း၊ မိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်းတင်သွင်းခြင်း၊ ပိတ်သိမ်းခြင်း၊ ဥပဒေနှင့်အညီကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းတို့ကို ဆက်သွယ်ရေးဌာနမှကြီးကြပ်သောအော်ပရေတာများနှင့် IMEI မှတ်ပုံတင်ဗဟိုဌာနတို့မှဆောင်ရွက်ပါသည်။ တင်သွင်းခွင့်ပြုထားသည့် IMEI များနှင့် ကုန်သွယ်ရေးမှ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ရရှိမှသာ နိုင်ငံအတွင်း သုံးစွဲခွင့်ရရှိမည်ဖြစ်ပါသည်။ တရားမဝင်တင်သွင်း အသုံးပြုမှုကို တားမြစ်ထားပြီး သုံးစွဲသူများအနေဖြင့် မိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်းကို လုံခြုံစွာသုံးစွဲနိုင်စေရန် နှင့် ခိုးယူခံရပါကလည်းပိတ်သိမ်းနိုင်စေရန်ဆောင်ရွက်ထားပါသည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် ဗဟိုမှတ်ပုံတင်စနစ်ကို ၂၀၂၀ ခုနှစ်တွင်စတင်ကာ မိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်း ပျောက်ဆုံးခြင်း/ ခိုးယူခံရခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဗဟိုမှတ်ပုံ တင်စနစ်မှ ပိတ်သိမ်းခြင်းကို ဆောင်ရွက်ပါသည်။ သုံးစွဲသူများအနေဖြင့် မိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်း အသုံးပြုခွင့် ရှိ-မရှိကို <https://www.ceir.gov.in> တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုနိုင်ပါသည်။

တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံတွင် IMEI မှတ်ပုံတင်ခြင်း၊ မိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်း တင်သွင်းမှု ကြီးကြပ်ခြင်း၊ ပိတ်သိမ်းခြင်း၊ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းတို့ကို စက်မှုနှင့်သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ ဝန်ကြီးဌာနသည် အကောက်ခွန်ဌာနအပါအဝင် အော်ပရေတာများနှင့် ပူးပေါင်းကာ ဆောင်ရွက်ပါသည်။ နိုင်ငံအတွင်း သုံးစွဲလျက်ရှိသော မိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်း IMEI များသည် မှန်ကန်ရန်လိုအပ်ပြီး စက်မှုနှင့်

သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာဝန်ကြီးဌာနမှ သတ်မှတ်ထားသော အမျိုးအစားဖြစ်ရန်လိုပါသည်။ အော်ပရေတာများမှ ကွန်ရက်အတွင်း အသုံးပြုသော IMEI များကိုလည်းကောင်း၊ အတု၊ တရားမဝင် နှင့်ခိုးယူခံရသော ဖုန်းများစာရင်း ကိုလည်းကောင်း စုပေါင်းထိန်းသိမ်းထားရှိပါသည်။ တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတ နိုင်ငံတွင် မိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်း တရားမဝင်တင်သွင်းခြင်း၊ အသုံးပြုခြင်းကို တင်းကျပ်စွာထိန်းချုပ် ထားပြီး နိုင်ငံအတွင်းအသုံးပြုခွင့်လက်မှတ်(China Compulsory Certification-CCC) နှင့် စက်မှုနှင့် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာဝန်ကြီးဌာနမှ အတည်ပြုထားသော အမျိုးအစားသတ်မှတ်ချက်ဖြင့် ကန့်သတ်ထားပါသည်။ မိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်းပျောက်ဆုံးခြင်းအတွက်သတင်းပို့ပါက အော်ပရေတာများမှ ခိုးယူခံရသောဖုန်းအဖြစ် နိုင်ငံတကာစာရင်းသွင်းကာ လုံးဝ သုံးစွဲမရနိုင်အောင် ဆောင်ရွက်ပါသည်။ သုံးစွဲသူ တစ်ဦးချင်းအနေဖြင့် မှတ်ပုံတင်ရန် မလိုအပ်ပါ။ အသုံးပြုသော မိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်းကို အင်တာနက် စာမျက်နှာမှ စစ်ဆေးနိုင်ခြင်းမရှိပါ။ ပြည်ပနိုင်ငံသားများအနေဖြင့် ပြည်တွင်းဆင်းကတ်သုံးစွဲမှုမပြုပါက ကာလတစ်ခုအထိ ယာယီအသုံးပြုခွင့်ပေးထားပါသည်။ မိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်းရောင်းချသူများသည် ရောင်းချခြင်းမပြုမီ စက်မှုနှင့် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာဝန်ကြီးဌာနသည် အကောက်ခွန်ဌာန တို့တွင် မှတ်ပုံတင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံတွင် ဆင်းကတ်သုံးစွဲမှုမှတ်ပုံတင်နှင့် မိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်း IMEI ကို တွဲလျက်ထားရှိခြင်းကို ၂၀၁၀ ခုနှစ်တွင်စတင်ခဲ့ပြီး ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် ပိုမိုတင်းကျပ်သော စည်းမျဉ်းများဖြင့် လုံခြုံရေးပိုမိုကောင်းမွန်အောင်ဆောင်ရွက်ထားပါသည်။

ထိုင်းနိုင်ငံတွင် IMEI မှတ်ပုံတင်ခြင်း၊ မိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်းတင်သွင်းမှုကြီးကြပ်ခြင်း၊ ပိတ်သိမ်း ခြင်း၊ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းကို ထိုင်းအမျိုးသားရုပ်သံနှင့်ဆက်သွယ်ရေးကော်မရှင်မှသုံးစွဲသူ တစ်ဦးချင်း မှတ်ပုံတင်ခြင်းထက် မိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်းတင်သွင်းသူများကို အသိအမှတ်ပြု လက်မှတ် ထုတ်ပေး ကာ ဈေးကွက်ထိန်းချုပ်ခြင်းကို ဆောင်ရွက်ပါသည်။ သုံးစွဲသူများမှ IMEI မှတ်ပုံတင်ခြင်းကို ဆောင်ရွက်ရန် မလိုအပ်ပါ။ မိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်း တင်သွင်းဖြန့်ဖြူးခွင့်လိုင်စင်ရရှိသူများ မှတစ်ဆင့်သာ တင်သွင်းရပါသည်။ တင်သွင်းခွင့်ရရှိထားသော မိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်းများသည် ထိုင်းအမျိုးသားရုပ်သံနှင့် ဆက်သွယ်ရေးကော်မရှင်မှ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ် ရရှိထားပြီးသား ဖြစ်ရပါမည်။ တရားမဝင် သို့မဟုတ် အသိအမှတ်ပြုထားခြင်းမရှိသော မိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်းများကို ဈေးကွက်အတွင်း တွေ့ရှိပါက သိမ်းယူခွင့် ရှိပါသည်။ ကော်မရှင်သည်မိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်းပျောက်ဆုံးခြင်း/ခိုးယူခံရခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အော်ပရေတာ နှင့်ပူးပေါင်းကာ မိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်းအား နိုင်ငံအတွင်း သုံးစွဲမှုမရရှိစေရန် ပိတ်သိမ်းခြင်းကို ၂၀၁၆ ခုနှစ်မှ စတင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ IMEI မှတ်ပုံတင်ခြင်းကိုဆောင်ရွက်ရန် အများပြည်သူဆောင်ရွက်ရန် ခွင့်မပြုထားသော်လည်း အော်ပရေတာများမှ IMEI သုံးစွဲမှုကိုတင်ပြရန် လိုအပ်ပါသည်။

မလေးရှားနိုင်ငံတွင် IMEI မှတ်ပုံတင်ခြင်း၊ မိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်း တင်သွင်းမှုကြီးကြပ်ခြင်း၊ ပိတ်သိမ်းခြင်း၊ ဥပဒေနှင့်အညီ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းတို့ကို မလေးရှားဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းမီဒီယာ ကော်မရှင်မှ အကောက်ခွန်ဌာနအပါအဝင် အော်ပရေတာများနှင့်ပူးပေါင်းကာ မိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်း နှင့် သက်ဆိုင်သော မူဝါဒကို ရေးဆွဲထုတ်ပြန်ဆောင်ရွက်ပါသည်။ မလေးရှားနိုင်ငံတွင်း အသုံးပြုသော မိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်းများသည် SIRIM (Standards and Industrial Research Institute of Malaysia)

စံချိန်စံညွှန်းနှင့် စက်မှုသုတေသနသိပ္ပံဆိုင်ရာ စံသတ်မှတ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီရန် လိုအပ်ပါသည်။ မိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်းတစ်ဦးချင်းတင်သွင်းမှုအတွက် SIRIM approval online (<https://ecomm.sirim.my/>) တွင် အွန်လိုင်းလျှောက်ထားနိုင်ပြီး IMEI မှတ်ပုံတင်ခြင်းကိုလည်း တစ်ပါတည်းဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။ လူတစ်ဦးချင်းအနေဖြင့် တစ်နှစ်လျှင်မိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်း (၂) လုံးအထိ မှတ်ပုံတင်နိုင်ပါသည်။ အော်ပရေတာများမှ ကွန်ရက်အတွင်း အသုံးပြုသော IMEI များကိုလည်းကောင်း၊ အတု၊ တရားမဝင်နှင့် ခိုးယူခံရသော ဖုန်းများစာရင်းကိုလည်းကောင်း စုပေါင်းထိန်းသိမ်းထားရှိပါသည်။ မိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်းပျောက်ဆုံးခြင်းအတွက် မိုဘိုင်းအော်ပရေတာသို့ သတင်းပို့ပါက အော်ပရေတာများမှ ခိုးယူခံရသောဖုန်းအဖြစ် စာရင်းသွင်းကာ နိုင်ငံအတွင်း လုံးဝသုံးစွဲမရနိုင်အောင် ဆောင်ရွက်ထားပါသည်။ မလေးရှား နိုင်ငံတွင် IMEI မှတ်ပုံတင်ခြင်းကို တင်သွင်းမှုကဏ္ဍ၊ အကောက်ခွန်ကဏ္ဍ၊ အော်ပရေတာများနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများဖြင့် အားဖြည့်ဆောင်ရွက်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်တွင် IMEI မှတ်ပုံတင်ခြင်းကို ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် အမျိုးသားဆက်သွယ်ရေး ကော်မရှင် Bangladesh Telecommunication Regulatory Commission-BTRC မှ ကြီးကြပ် ဆောင်ရွက်ပါသည်။ မိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်းသုံးစွဲသူတိုင်းသည် အမျိုးသားမိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်း မှတ်ပုံတင်စနစ်သို့ မှတ်ပုံတင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ အတုပြုလုပ်ထားသောမိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်း၊ ခိုးယူထားသော မိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်းနှင့် တရားမဝင်တင်သွင်းလာသော မိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်းများကို မိုဘိုင်းဆက်သွယ်ရေးကွန်ရက်အတွင်း ဝင်ရောက်ခြင်းမှ ပိတ်ပင်ထားပါသည်။ ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁ ရက်နေ့မှ စတင်ကာအသုံးပြုသူများ အနေဖြင့် www.neir.btrc.gov.bd တွင် အသုံးပြုသော မိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်းများကို သုံးစွဲခွင့် ရှိ-မရှိ စစ်ဆေးနိုင်ပါသည်။ ပြည်ပမှ ယူဆောင်လာသည့် မိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်းနှင့် မှတ်ပုံတင်ထားခြင်း မရှိသော မိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်းများကို ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုသော အချိန်ကာလအတွင်း ရွေးယူဒဏ်ကြေး ပေးဆောင်ကာ မှတ်ပုံတင်ခြင်းဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်တွင် မိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်း တင်သွင်းရောင်းချသူများအနေဖြင့် တင်သွင်းမည့် မိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်းများကို BTRC တွင်ကြိုတင် မှတ်ပုံတင်ထားရန် လိုအပ်ပါသည်။ တရားမဝင်တင်သွင်းခြင်းအတွက် သက်ဆိုင်ရာအကောက်ခွန်ဌာနမှ သိမ်းယူခံရမည်ဖြစ်ပါသည်။ BTRC သည် သက်ဆိုင်ရာမိုဘိုင်းအော်ပရေတာများနှင့်ပူးပေါင်းကာ IMEI ကြီးကြပ်ခြင်းကို ဆောင်ရွက်ပါသည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် မိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်း ခိုးယူခံရခြင်း၊ IMEI အတုပြုလုပ်ခြင်းနှင့် ပွားယူခြင်းအပြင် တရားမဝင်မိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်း တင်သွင်းခြင်းကို တားဆီးကာကွယ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံတွင် IMEI မှတ်ပုံတင်ခြင်း၊ မိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်းတင်သွင်းမှုကြီးကြပ်ခြင်း၊ ပိတ်သိမ်းခြင်းကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းတို့ကို စက်မှုဝန်ကြီးဌာနနှင့် သတင်းအချက်အလက်ဆက်သွယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာနတို့မှ ဆောင်ရွက်ပါသည်။ နိုင်ငံအတွင်းမိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်းများ၏ IMEI များကို အမျိုးသား မှတ်တမ်းတွင် ထည့်သွင်းရန်လိုအပ်ပါသည်။ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံတွင် မိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်းကို တင်းကျပ်စွာ ထိန်းချုပ်ထားပြီး သယ်ဆောင်/ တင်သွင်းလာသော မိုဘိုင်းဖုန်းများအား အစိုးရ၏ အင်တာနက် စာမျက်နှာတွင် မှတ်ပုံတင်ခြင်းကို ၂၀၂၀ ခုနှစ်၊ ဧပြီလမှ စတင်ကျင့်သုံးခဲ့ပါသည်။ နိုင်ငံခြားသားများ

အနေဖြင့် ပြည်တွင်းဆင်းကတ်နှင့် သုံးစွဲနိုင်ရန် မိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်းကို မှတ်ပုံတင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ မှတ်ပုံတင်ထားခြင်းမရှိသော IMEI များသည် အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံရှိ မိုဘိုင်းကွန်ရက်များသို့ ဝင်ရောက်သုံးစွဲခွင့်ရှိမည်မဟုတ်ပါ။ သုံးစွဲသူများအနေဖြင့် မိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်းမှတ်ပုံတင်ထားခြင်း ရှိ/မရှိ နှင့် အသုံးပြုခွင့် ရှိ/မရှိကို <https://imei.kemenperin.go.id> တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုနိုင်ပါသည်။

IMEI မှတ်ပုံတင်ခြင်းဖြင့် လူမှုအဖွဲ့အစည်းကိုဘယ်လိုအကျိုးရှိစေမှာလဲ?

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဆက်သွယ်ရေးကဏ္ဍပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးကို ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် စတင် ဆောင်ရွက်မှုကြောင့် မိုဘိုင်းဖုန်းသုံးစွဲမှုတစ်ဟုန်ထိုး တိုးတက်များပြားလျက်ရှိပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဆက်သွယ်ရေးကဏ္ဍသည်တိုးတက်မှုများရှိခဲ့သော်လည်း မိုဘိုင်းနည်းပညာ၊ အင်တာနက်နှင့် ဒစ်ဂျစ်တယ်ဝန်ဆောင်မှုများတွင် နည်းပညာလိုခြံရေးနှင့် ဝန်ဆောင်မှု အရည်အသွေးမြှင့်တင်ရေး၊ မိုဘိုင်းဟန်းဆက်များကို တရားမဝင်တင်သွင်းမှုကြောင့် နိုင်ငံတော်အတွက် ရသင့်ရထိုက်သော အခွန်ငွေများ လွတ်ကင်းနေမှုနှင့် မိုဘိုင်းဟန်းဆက်များကို အသုံးပြု၍ တရားမဝင်လုပ်ငန်းများကိုလည်း သတိပြုထိန်းချုပ်ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။ မိုဘိုင်းဟန်းဆက်ဖြင့်မသမာသော အသုံးပြုမှုကို ကာကွယ်ခြင်းဖြင့် ခိုးယူခံရသော မိုဘိုင်းဟန်းဆက်များကို ဆက်သွယ်ရေးကွန်ယက်တွင် အသုံးပြုခြင်းမှ တားဆီးနိုင်ပြီး ရာဇဝတ်မှု လျော့ချရေးတွင်လည်း အထောက်အကူ ဖြစ်စေနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံတော်အတွင်း IMEI Code များကို တရားဝင်မှတ်ပုံတင်စေခြင်းဖြင့် အရည်အသွေးအာမခံမရှိသော တရားမဝင် မိုဘိုင်းဟန်းဆက်များ ဈေးကွက်သို့ ဝင်ရောက်မှုကို လျော့ချနိုင်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဦးစားပေးကဏ္ဍအသီးသီးတွင် ဒီဂျစ်တယ်အသွင်သို့ ကူးပြောင်းဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် အားလုံးပါဝင်သည့် ဒီဂျစ်တယ်စီးပွားရေးပီပြင်စွာ ပေါ်ထွန်းလာစေပြီး ပြည်သူတစ်ရပ်လုံး၏ လူမှုစီးပွားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေရန် ရည်မှန်း၍ မြန်မာဒီဂျစ်တယ်စီးပွားရေးလမ်းပြမြေပုံ ၂၀၃၀ (Myanmar Digital Economy Roadmap 2030) ကို ရေးဆွဲပြုစုကာ ဒစ်ဂျစ်တယ်စီးပွားရေး အသွင်ကူးပြောင်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်များကို တွန်းအားပေးမှုများနှင့်အတူ အများပြည်သူကို ဝန်ဆောင်မှု ပေးအပ်သည့် အစိုးရဌာန/ အဖွဲ့အစည်းအသီးသီးတွင် အွန်လိုင်းမှတစ်ဆင့် လိုင်စင်လျှောက်ထားခြင်း၊ အွန်လိုင်းမှတစ်ဆင့် ငွေပေးချေမှုများပြုလုပ်ခြင်း၊ မှတ်ပုံတင်ခြင်း နှင့် အီလက်ထရောနစ်နည်းလမ်းများဖြင့် အခွန်ပေးဆောင်ခြင်းစသည့် အများပြည်သူအကျိုးပြု ဝန်ဆောင်မှုများကို စတင်လျက်ရှိပါသည်။ အွန်လိုင်းပေါ်တွင် မည်သူမှန်း မသိရသူများနှင့် ထိတွေ့နေရသကဲ့သို့ AI ဖြင့် အသံအတု၊ ရုပ်အတုများ အပြင် ငွေကြေးလိမ်လည်မှုများ၊ အွန်လိုင်းလိမ်လည်မှုများကို နည်းပညာအသုံးပြုကာ ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းသည် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများအတွက် စိန်ခေါ်မှုများဖြစ်စေပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် နေ့စဉ် မိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်းသန်း (၆၀) ခန့် ဆက်သွယ်မှုရှိနေပြီး လေ့လာဆန်းစစ်မှုစစ်ဆေးချက်များ အရ (၈၀%) ခန့်သည် တရားဝင်တင်သွင်းမှုမရှိကြောင်းသိရှိရသည်။ စံချိန်စံညွှန်းနှင့်ကိုက်ညီမှုမရှိသော မိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်းများကြောင့် နိုင်ငံတကာတွင် ဆွေးနွေးလျက်ရှိသည့် အီလက်ထရောနစ် အမှိုက်များ ဖြစ်ပေါ်မှုကိုလည်း တစ်ဖက်တစ်လမ်းမှ တားဆီးနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

အရည်အသွေးအာမခံမရှိသော တရားမဝင်မိုဘိုင်းဟန်းဆက်ဈေးကွက်ကို တားဆီးနိုင်ရေး၊ နိုင်ငံတော်အတွက် ရသင့်ရထိုက်သောအခွန်ငွေများရရှိစေရေး၊ မိုဘိုင်းဟန်းဆက် ခိုးယူ/ပျောက်ဆုံးမှု များကို ထိန်းချုပ်နိုင်ရေး၊ ဆိုက်ဘာရာဇဝတ်မှုများကို တားဆီးနိုင်ရေး အစရှိသည့် အများပြည်သူအတွက် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် ရည်ရွယ်ချက်များစွာဖြင့် အာဆီယံနိုင်ငံအချို့တွင် IMEI မှတ်ပုံတင်ခြင်းကို အဆင့် မြှင့်တင်လျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။ တရားဝင်တင်သွင်းသည့် မိုဘိုင်းဟန်းဆက်များကိုသာ အသုံးပြုနိုင်တော့သည့်အတွက် တရားမဝင်တင်သွင်းသည့် မိုဘိုင်းဟန်းဆက်များ လျော့နည်းလာခြင်း အပြင်ရသင့်ရထိုက်သည့် အခွန်အခများရရှိခြင်း၊ အခြားစီးပွားရေးအရ အကျိုးအမြတ်များ ရရှိစေခြင်းတို့ အပြင် မိုဘိုင်းဟန်းဆက် ခိုးယူ/ပျောက်ဆုံးမှုများ၊ တရားမဝင်တင်သွင်းသည့် မိုဘိုင်းဟန်းဆက်များ၊ ဆိုက်ဘာရာဇဝတ်မှုများ လျော့ကျလာသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ယခုကဲ့သို့စနစ်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် အခြားနိုင်ငံအများတွင်ဆောင်ရွက်သကဲ့သို့ နိုင်ငံအတွင်းသို့ စံချိန်စံညွှန်းကိုက်ညီမှုမရှိသည့် မိုဘိုင်းဖုန်းအတုများသည် သုံးစွဲမှုမရ သည့်အတွက် အီလက်ထရောနစ်အမှိုက် ဖြစ်နိုင်ချေလျော့ကျစေပါမည်။ ဖုန်းပျောက်ဆုံးသွားပါက အခြားသူတစ်ဦးမှ ခိုးယူသုံးစွဲနိုင်သော်လည်း နောင်တွင် အမှန်တကယ် ဖုန်းပျောက်ဆုံးမှုအတွက် ခိုးယူသုံးစွဲနိုင်ချေ များစွာလျော့ကျသွားစေမည်ဖြစ်ပါသည်။ IMEI မှတ်ပုံတင်စနစ်သည် မိုဘိုင်းဆက်သွယ်ရေး ကွန်ယက် လုံခြုံရေးကိုမြှင့်တင်ရန်နှင့် ဆိုက်ဘာရာဇဝတ်မှုများကို ကာကွယ်ရန်အရေးကြီးသော အခန်းကဏ္ဍတွင် ပါဝင်နေသည့်အတွက်အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သင့်သည့်နည်းပညာအခြေပြုစနစ်ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။ အချုပ်အားဖြင့်ဆိုသော်အရည်အသွေးပြည့်မိုဘိုင်းဖုန်းဟန်းဆက်များကို အများပြည်သူ ယုံကြည်စိတ်ချစွာ သုံးစွဲလာနိုင်မည့် အကျိုးကျေးဇူးရရှိစေခြင်း၊ ဆက်သွယ်ရေးဥပဒေပါ လိုင်စင်ရယူပြီးမှ တင်သွင်းအသုံးပြုခွင့်ရှိသော ဆက်သွယ်ရေးပစ္စည်းများ ကို ကြီးကြပ်နိုင်ရန်အတွက် တစ်ဖက်တစ်လမ်းမှ အထောက်အကူဖြစ်ခြင်း၊ အခွန်ကောက်ခံမှုစနစ်ကို ပိုမိုထိရောက်စွာ စီမံခန့်ခွဲနိုင်ရန် နည်းပညာဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့ကောင်းတစ်ရပ်ဖြစ်ခြင်း၊ အောင်မြင်စွာ အသုံးပြုနေသော နိုင်ငံများတွင် မိုဘိုင်းဟန်းဆက် ဈေးကွက်၏ တရားဝင်မှုနှင့်အခွန်ဘဏ္ဍာငွေများ သိသိသာသာတိုးတက်လာနိုင်ခြင်းတို့ကြောင့် နိုင်ငံတော် မှ ဆောင်ရွက်နေသော ဒစ်ဂျစ်တယ်စနစ် အသွင်ကူးပြောင်းရေးဆိုင်ရာ အတွေ့အကြုံများကို ရရှိစေပါ မည်။ ထို့အပြင် မိုဘိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်းအသုံးပြု အွန်လိုင်းငွေကြေးလိမ်လည်မှုများကို ပိုမိုစောင့်ကြည့် ကိုင်တွယ်နိုင်စေမည့်အပြင် အများပြည်သူအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်သော ဝန်ဆောင်မှုများ ဖြည့်ဆည်းပေး နိုင်မည် ဖြစ်ပါကြောင်း ရေးသားတင်ပြလိုက်ပါသည်။